

Dosarul nr. 1reab-44/21

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

01 februarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Boico

Nadejda Toma

judecând în ședință fără citarea părților recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței nr. 042 a Tribunalului Militar nr. 26 or. Pervomaisk din 11 martie 1945, în cauza penală privind-i pe,

Dumitraș Anton XXXXX, născut în anul XXXXX, originar la data examinării cauzei în XXXXX.

și

Strojesco Gheorghii XXXXX, născut în anul XXXXX, originar la data examinării cauzei în XXXXX.

Asupra recursului în anulare, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit,-

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința nr. 042 a Tribunalului Militar nr. 26 or. Pervomaisk din 11 martie 1945, Dumitraș Anton și Strojesco Gheorghii au fost condamnați în baza art. 54-10 alin. (2) și 54-11 Cod penal al RSSU, la pedeapsă de câte 6 ani privațiune de libertate, cu interdicții în drepturi pe un termen de 3 ani, cu confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, Dumitraș Anton și Strojesco Gheorghii au fost declarați vinoveți și condamnați pentru faptul că, în timpul efectuării serviciului militar în cadrul Armatei Roșii din iulie 1944 până în noiembrie 1944 sistematic, au făcut agitație antisovietică, au calomniat puterea sovietică, viața din colhoz, au discreditat capacitatea de apărare a armatei sovietice, au lăudat serviciul efectuat anterior în armata română și calitatea vieții în România, ba chiar s-au expus că ar putea părăsi frontul și trece de partea nemților.

3. La 04 ianuarie 2021, Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, a declarat recurs în anulare invocând temeiul prevăzut de art. 452 alin. (1), 453 alin. (1) Cod de procedură penală, prin care a solicitat casarea sentinței nr. 042 a Tribunalului Militar

nr. 26 or. Pervomaisk din 11 martie 1945 în privința lui Dumitraș Anton și Strojescio Gheorghii cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestora.

În argumentarea recursului în anulare recurentul a indicat:

- potrivit prevederilor art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea pronunțată;

- sentința de condamnare a fost pronunțată în ședință închisă, fără a fi luat în calcul declarațiile inculpaților, precum și ale martorilor;

- instanța de judecată a încălcat în mod flagrant dreptul inculpaților la apărare, examinând cauza penală în lipsa apărătorului, a cărui participare în cazul dat era obligatorie;

- a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, ceea ce conform art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală reprezintă un viciu fundamental admis în cadrul examinării precedente a cazului, ceea ce în mod direct afectează decizia adoptată;

- hotărârea judecătorească în cauză urmează a fi casată cu încetarea procesului penal în privința lui Dumitraș Anton și Strojescio Gheorghii, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în legătură cu prezența circumstanțelor care exclud tragerea inculpaților la răspundere penală.

4. Judecând recursul în anulare în baza materialelor din dosar și a motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Hotărârile irevocabile de condamnare pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, numai în cazurile prevăzute de art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

Cauza în privința lui Dumitraș Anton și Strojescio Gheorghii a fost judecată fără apărător, participarea căruia era obligatorie în situația în care ei erau învinuiți de trădare de patrie – infracțiune gravă, deci le-a fost încălcat dreptul la apărare.

Din conținutul sentinței rezultă că Dumitraș Anton și Strojescio Gheorghii au fost judecați pentru „propagandă sau agitația” fără a fi indicate careva probe ce ar fi confirmat vinovăția lor.

Erorile menționate instanța de recurs le apreciază drept viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care a afectat hotărârea atacată și care servește drept temei de casare a sentinței în cauză.

Totodată, art. 3 pct. a) din Legea privind reabilitarea victimelor represiunilor politice din 08 decembrie 1992 (cu modificările ulterioare), prevede, că urmează a fi declarate nevinovate și reabilite în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada dintre 7 noiembrie 1917

și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice pe teritoriul actualei Republici Moldova, precum și cetățenii Republicii Moldova, supuși represiunii politice pe teritoriul altui stat, condamnate pentru „trădare de patrie”, „răspândirea unor scorniri calomnioase ce discreditează orânduirea sovietică de stat și obștească”, pentru alte „crime de stat”, pentru „încălcarea legilor și regulilor cu privire la separarea bisericii de stat și a școlii de biserică”, „atentarea sub formă de îndeplinire a ritualurilor religioase la persoana și la drepturile cetățenilor”, de aceea Dumitraș Anton și Strojescu Gheorghii, fiind condamnați pentru „propaganda sau agitația, ce conține chemare la răspundere/ slăbirea puterii sovietice sau săvârșirea unor infracțiuni contrarevoluționare sau fabricarea, fie răspândirea literaturii cu același conținut, deoarece ele nu confirmă faptul că numiții, prin acțiunile sale, au prejudiciat potențialul militar, independența statală sau inviolabilitatea teritorială a URSS” urmează a fi declarați nevinovați și reabilitați în fața societății cu reintegrarea în drepturi.

Reieșind din cele expuse și conducându-se de prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească irevocabilă de condamnare a lui Dumitraș Anton și Strojescu Gheorghii, cu casarea acesteia, încetarea procesului penal și reabilitarea acestora.

5. În conformitate cu prevederile art. 457, 435 alin. (1) pct. 2) lit. b) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

d e c i d e :

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, casează total sentința nr. 042 a Tribunalului Militar nr. 26 or. Pervomaisk din 11 martie 1945, în cauza penală în privința lui Dumitraș Anton și Strojescu Gheorghii, cu încetarea procesului penal și reabilitarea acestora.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 01 februarie 2021.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Liliana Catan

Ion Guzun

Victor Boico

Nadejda Toma